

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 340/2020-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. septembra 2020 v konaní o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 52/2019 a jeho uznesením z 24. januára 2020 takto

r o z h o d o l :

Konanie o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDACTED],
z a s t a v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2020 doručená (na poštovú prepravu podaná 14. mája 2020) ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpená advokátom [REDACTED], [REDACTED],

vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 52/2019 a jeho uzneseniami z 23. októbra 2019 a 24. januára 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala okresnému súdu 1. júla 2019 žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Okresný súd sťažovateľke 27. septembra 2019 doručil výzvu k zaplateniu súdneho poplatku za podanú žalobu v lehote desiatich dní od doručenia výzvy. Sťažovateľka uvádza, že súdny poplatok uhradila, keď bola platba odpísaná z jej účtu 7. októbra 2019, teda presne na desiaty deň súdom určenej lehoty. Sťažovateľke však bolo doručené uznesenie okresného súdu sp. zn. 42 C 52/2019 z 23. októbra 2019 o zastavení konania a vrátení uvedeného súdneho poplatku s odôvodnením, že konanie bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku, resp. jeho zaplatenie po uplynutí určenej lehoty s odkazom na § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). O sťažnosti, ktorú sťažovateľka proti označenému rozhodnutiu okresného súdu podala, rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 42 C 52/2019 z 24. januára 2020, ktorým ju podľa § 250 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov ako nedôvodnú zamietol.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že okresný súd svoj postup zdôvodnil argumentáciou, podľa ktorej má lehota na zaplatenie súdneho poplatku striktné hmotnoprávny charakter, a teda v posledný deň lehoty musí byť súdny poplatok v plnej výške pripísaný na účet konajúceho súdu, čo sa v sťažovateľkinom prípade nestalo.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na relevantnú právnu úpravu, a to na ustanovenie § 14 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, ktoré odkazuje na ustanovenia Civilného sporového poriadku, a teda aj na pravidlá o počítaní lehôt, ktoré sa primerane použijú aj na konanie vo veciach poplatkov. Podľa názoru sťažovateľky za rozhodný moment pre posúdenie otázky, či bola poplatková povinnosť splnená včas v určenej lehote,

je nutné považovať moment, keď poplatník fakticky prestal disponovať s finančnými prostriedkami a tieto „odovzdal“ na spracovanie platby. Interpretáciu charakteru lehoty na splnenie poplatkovej povinnosti stanovenej ustanovením § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, ktorú zvolil okresný súd, tak považuje sťažovateľka za nesprávnu. Sťažovateľka na tomto mieste dôvodí, že lehota na zaplatenie súdneho poplatku je lehotou, ktorá sa javí mať aj v rámci jazykového a systematického výkladu zákona o súdnych poplatkoch kvalitu poriadkovú, sudcovskú, keďže jej dĺžka nie je zákonom stanovená absolútne a súd ňou môže disponovať, čo vyjadruje podľa sťažovateľky aj samotná dikcia ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch formuláciou spôsobu jej určenia, a to tak, že jej dĺžku určí súd „spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy“. Sťažovateľka je tak toho názoru, že ide o lehotu, ktorá má skôr procesný ako hmotnoprávny charakter. V neposlednom rade poukazuje aj na judikatúru ústavného súdu o zásade ústavne konformného výkladu, podľa ktorej v prípadoch, v ktorých prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, má byť uprednostnený výklad, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických a právnických osôb.

5. Odvolávajúc sa na prezentovanú argumentáciu, sťažovateľka vníma postup okresného súdu ako príliš formalistický a vedúci k odňatiu jej práva na súdnu ochranu v predmetnej právnej veci. Interpretáciu, ktorú v jej veci okresný súd pri aplikácii zákona o súdnych poplatkoch zvolil, hodnotí ako denegatio iustitiae, keďže v danom prípade nejde o nemožnosť realizovať jeden procesný úkon v rámci inak spravodlivo vedenej veci, ale o nemožnosť obhajovať svoj nárok a domáhať sa meritórneho rozhodnutia pred nestranným a nezávislým súdom. Sťažovateľka tak v závere dôvodí, že takýmto postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy.

6. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným postupom okresného súdu a jeho uzneseniami z 23. októbra 2019 a 24. januára 2020, označené rozhodnutia zrušil a vrátil vec

sťažovateľky okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal jej tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

7. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 340/2020-11 zo 7. júla 2020 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 52/2019 a jeho uznesením z 24. januára 2020 na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol. Následne 17. septembra 2020 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľky, v ktorom sťažovateľka ústavnému súdu oznámila, že svoju ústavnú sťažnosť berie späť v celom rozsahu, keďže vo veci samej v základnom konaní sa s protistranou dohodla na mimosúdnom riešení sporu. Na základe uvedeného tak ústavnému súdu navrhla, aby konanie o jej ústavnej sťažnosti vedené pred ústavným súdom bolo zastavené a aby žiadnemu účastníkovi konania nebola priznaná náhrada trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a posúdenie veci ústavným súdom

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 127 zákona o ústavnom súde ak sťažovateľ vezme svoju ústavnú sťažnosť späť, ústavný súd konanie o nej uznesením zastaví.

12. V posudzovanom prípade vzhľadom na to, že sťažovateľka vzala svoju ústavnú sťažnosť v celom rozsahu späť (pozri bod 7 odôvodnenia tohto uznesenia), ústavný súd rozhodol o nej tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu